

חוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]

דיני חוקה – מבקר המדינה

רשויות ומשפט מנהלי – מבקר המדינה

תוכן ענינים

4	Go	פרק ראשון: המבקר	
4	Go	בחירת המבקר	סעיף 1
4	Go	מועד הבחירה	סעיף 2
5	Go	הצעת מועמדים	סעיף 3
5	Go	נאום המבקר בכנסת	סעיף 4
5	Go	הודעה	סעיף 6
5	Go	איסור התעסקות	סעיף 7
5	Go	תום הכהונה	סעיף 8
6	Go	העברת המבקר מכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו	סעיף 8א
6	Go	העברה מכהונה מטעמי בריאות	סעיף 8ב
6	Go	סמכות להשלמת דין וחשבון וחוות דעת	סעיף 8ג
6	Go	פרק שני: תחומי הבקורת	
6	Go	גוף מבוקר	סעיף 9
7	Go	היקף הבקורת	סעיף 10
7	Go	פרק שלישי: סדרי הבקורת	
7	Go	גוף מבוקר יגיש דו"ח, מאזן, תסקיר וידיעות	סעיף 11
7	Go	שר האוצר יגיש דין וחשבון כולל ומאזן של המדינה	סעיף 12
8	Go	הבקורת על האיגודים	סעיף 13
8	Go	דרכי הטיפול בתוצאות הבקורת	סעיף 14
8	Go	פרק רביעי: דו"חות וחוות דעת של המבקר	
8	Go	דו"ח המבקר על משרדי הממשלה ומוסדות המדינה	סעיף 15
9	Go	הערות ראש הממשלה והנחה על שולחן הכנסת	סעיף 16
9	Go	שמירה על בטחון המדינה ויחסי חוץ שלה	סעיף 17
9	Go	סדרי הדיון בועדה ובכנסת	סעיף 18
10	Go	התייצבות לפני הוועדה	סעיף 18א
10	Go	דין וחשבון של המבקר על מאזן המדינה	סעיף 19
10	Go	דו"ח המבקר על גופים מבוקרים אחרים	סעיף 20
11	Go	חוות דעת	סעיף 21
11	Go	דיון בתיקון הליקויים	סעיף 21א
11	Go	דיווח על תיקון הליקויים	סעיף 21ב
11	Go	אי ביצוע פעולות לתיקון ליקויים	סעיף 21ג
12	Go	פרק חמישי: משרד מבקר המדינה	
12	Go	עובדי משרד המבקר	סעיף 22
12	Go	ממונה בטחון	סעיף 22א
12	Go	חובת הסודיות	סעיף 23
12	Go	תקציב המשרד	סעיף 24
12	Go	דו"ח כספי לועדה	סעיף 25

12	Go	פרק ששי: הוראות שונות	
12	Go	סמכויות של ועדת חקירה	סעיף 26
12	Go	עונשין	סעיף 28
13	Go	ממלא מקום המבקר	סעיף 29
13	Go	חומר שאינו ראיה	סעיף 30
13	Go	פרק שביעי: בירור תלונות הציבור	
13	Go	היחידה לבירור תלונות	סעיף 32
13	Go	תלונה של מי	סעיף 33
13	Go	דרך הגשת התלונה	סעיף 34
13	Go	תלונה של אסיר	סעיף 35
13	Go	תלונה על מי	סעיף 36
13	Go	תלונה על מה	סעיף 37
14	Go	תלונות שאין לברר אותן	סעיף 38
14	Go	תלונות שבירורן מצריך סיבה מיוחדת	סעיף 39
14	Go	פתיחת הבירור	סעיף 40
14	Go	דרכי הבירור	סעיף 41
15	Go	הפסקת הבירור	סעיף 42
15	Go	תוצאות הבירור	סעיף 43
15	Go	סייגים להודעה	סעיף 44
15	Go	זכויות וסעדים	סעיף 45
16	Go	תלונה של עובד הציבור שחשף מעשי שחיתות, הפרות חיקוק או פגיעה במינהל תקין	סעיף 45א
16	Go	תלונה שבירורה מצריך סיבה מיוחדת	סעיף 45ב
16	Go	סעדים	סעיף 45ג
16	Go	עיון מחדש	סעיף 45ד
16	Go	הגשת תלונה שלא בתום לב	סעיף 45ה
16	Go	פרסום הוראות	סעיף 45ו
16	Go	דין וחשבון	סעיף 46
17	Go	תחולת הוראות	סעיף 47
17	Go	עדיפות סמכויות ומעמד	סעיף 48

חוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]*¹

* פורסם ס"ח תשי"ח מס' 248 מיום 20.3.1958 עמ' 92.

1. תוקן ס"ח תשכ"ב מס' 352 מיום 13.11.1961 עמ' 6 (ה"ח תשכ"ב מס' 479 עמ' 10) – תיקון מס' 1.
 ס"ח תשכ"ב מס' 363 מיום 14.2.1962 עמ' 42 (ה"ח תשכ"ב מס' 496 עמ' 102) – תיקון מס' 2 והוראת שעה.
 ס"ח תשכ"ד מס' 414 מיום 21.1.1964 עמ' 42 (ה"ח תשכ"ד מס' 590 עמ' 51) – תיקון מס' 3.
 ס"ח תשכ"ט מס' 555 מיום 4.4.1969 עמ' 98 (ה"ח תשכ"ט מס' 824 עמ' 152) – תיקון מס' 4 בסעיף 6(ב) לחוק
 גמלאות לנושאי-משרה ברשויות השלטון, תשכ"ט-1969; תחילתו ביום 26.3.1969.
 ס"ח תשל"א מס' 623 מיום 9.4.1971 עמ' 112 (ה"ח תשכ"ט מס' 858 עמ' 403) – תיקון מס' 5; תחילתו ביום
 22.9.1971 ור' סעיף 6 לענין הוראת מעבר.
 ס"ח תשל"ב מס' 663 מיום 27.7.1972 עמ' 134 (ה"ח תשל"ב מס' 1001 עמ' 366) – תיקון מס' 6.
 ס"ח תשל"ב מס' 663 מיום 27.7.1972 עמ' 135 (ה"ח תשל"ב מס' 1012 עמ' 412) – הוראת שעה.
 ס"ח תשל"ד מס' 725 מיום 24.2.1974 עמ' 38 (ה"ח תשל"ד מס' 1105 עמ' 96) – תיקון מס' 7.
 ס"ח תשל"ה מס' 758 מיום 6.2.1975 עמ' 58 (ה"ח תשל"ה מס' 1152 עמ' 70) – תיקון מס' 8.
 ס"ח תשל"ח מס' 881 מיום 12.1.1978 עמ' 53 (ה"ח תשל"ח מס' 1316 עמ' 56) – תיקון מס' 9.
 ס"ח תשי"ם מס' 962 מיום 28.2.1980 עמ' 76 (ה"ח תשי"ם מס' 1418 עמ' 15) – תיקון מס' 10 בסעיף 2 לחוק לתיקון
 פקודת המשטרה (מס' 7), תשי"ם-1980; תחילתו ששים יום מיום פרסומו.
 ס"ח תשמ"א מס' 1026 מיום 27.5.1981 עמ' 280 (ה"ח תשמ"א מס' 1537 עמ' 369) – תיקון מס' 11.
 ס"ח תשמ"ד מס' 1102 מיום 4.1.1984 עמ' 37 (ה"ח תשמ"ד מס' 1654 עמ' 111) – תיקון מס' 12.
 ס"ח תשמ"ד מס' 1115 מיום 4.4.1984 עמ' 129 (ה"ח תשמ"ד מס' 1661 עמ' 142) – תיקון מס' 13.
 ס"ח תשמ"ח מס' 1237 מיום 24.2.1988 עמ' 31 (ה"ח תשמ"ח מס' 1707 עמ' 53) – תיקון מס' 14 בסעיף 2 לחוק
 מבקר המדינה (הוראות מעבר), תשמ"ח-1988; תחילתו ביום 24.2.1988.
 ס"ח תשי"ן מס' 1312 מיום 28.3.1990 עמ' 114 (ה"ח תשי"ן מס' 1974 עמ' 114) – תיקון מס' 15.
 ס"ח תשנ"א מס' 1333 מיום 28.11.1990 עמ' 18 (ה"ח תשנ"א מס' 1847 עמ' 318) – תיקון מס' 16.
 ס"ח תשנ"ב מס' 1389 מיום 19.3.1992 עמ' 135 (ה"ח תשנ"ב מס' 2102 עמ' 166) – תיקון מס' 17.
 ס"ח תשנ"ג מס' 1418 מיום 31.3.1993 עמ' 100 (ה"ח תשנ"ג מס' 2163 עמ' 79) – תיקון מס' 18; תחילתו ביום
 13.7.1994.
 ס"ח תשנ"ד מס' 1444 מיום 31.12.1993 עמ' 38 (ה"ח תשנ"ד מס' 2220 עמ' 104) – תיקון מס' 19.
 ס"ח תשנ"ד מס' 1448 מיום 27.1.1994 עמ' 62 (ה"ח תשנ"ד מס' 2230 עמ' 137) – הוראת שעה; תוקפה מיום
 1.1.1995 עד יום 31.12.1996. בוטלה ס"ח תשנ"ה מס' 1515 מיום 6.4.1995 עמ' 174 (ה"ח תשנ"ה מס' 2378 עמ'
 378) – חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 25), תשנ"ה-1995.
 ס"ח תשנ"ד מס' 1464 מיום 19.5.1994 עמ' 144 (ה"ח תשנ"ד מס' 2269 עמ' 446) – תיקון מס' 20.
 ס"ח תשנ"ד מס' 1464 מיום 19.5.1994 עמ' 144 (ה"ח תשנ"ד מס' 2269 עמ' 446) – תיקון מס' 21.
 ס"ח תשנ"ד מס' 1475 מיום 28.7.1994 עמ' 260 (ה"ח תשנ"ד מס' 2278 עמ' 488) – תיקון מס' 22.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1508 מיום 17.3.1995 עמ' 142 (ה"ח תשנ"ה מס' 2289 עמ' 530) – תיקון מס' 23.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1507 מיום 2.3.1995 עמ' 138 (ה"ח תשנ"ה מס' 2356 עמ' 270) – תיקון מס' 24.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1515 מיום 6.4.1995 עמ' 174 (ה"ח תשנ"ה מס' 2378 עמ' 378) – תיקון מס' 25; ר' סעיפים 3, 4
 לענין הוראת שעה וביטול.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1534 מיום 25.7.1995 עמ' 371 (ה"ח תשנ"ה מס' 2418 עמ' 540) – תיקון מס' 26.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1535 מיום 3.8.1995 עמ' 375 (ה"ח תשנ"ה מס' 2413 עמ' 520) – תיקון מס' 27 בסעיף 2 לחוק
 בנק ישראל (תיקון מס' 19), תשנ"ה-1995.
 ס"ח תשנ"ה מס' 1543 מיום 10.8.1995 עמ' 448 (ה"ח תשנ"ה מס' 2426 עמ' 578) – תיקון מס' 28 [במקור מס' 27].
 ס"ח תשנ"ו מס' 1572 מיום 8.3.1996 עמ' 134 (ה"ח תשנ"ו מס' 2493 עמ' 504) – תיקון מס' 29.
 ס"ח תשנ"ו מס' 1572 מיום 8.3.1996 עמ' 134 (ה"ח תשנ"ו מס' 2493 עמ' 505) – תיקון מס' 30.
 ס"ח תשנ"ז מס' 1610 מיום 6.2.1997 עמ' 64 (ה"ח תשנ"ז מס' 2569 עמ' 100) – תיקון מס' 31.
 ס"ח תשנ"ח מס' 1685 מיום 7.8.1998 עמ' 352 (ה"ח תשנ"ח מס' 2672 עמ' 167) – תיקון מס' 32 בסעיף 22 לחוק

פרק ראשון: המבקר

1. (א) מבקר המדינה (להלן – המבקר) ייבחר בידי הכנסת בהצבעה חשאית בישיבת הכנסת שנועדה לענין זה בלבד.

בחירת המבקר
(תיקון מס' 14)
תשמ"ח-1988

(ב) היו שני מועמדים או יותר, המועמד שבעד בחירתו הצביע רוב חברי הכנסת – הוא הנבחר; לא הצביע רוב כאמור בעד מועמד אחד – מצביעים שנית; בהצבעה השנייה יועמד לבחירה רק שני המועמדים שקיבלו את קולותיהם של מספר חברי הכנסת הגדול ביותר בהצבעה הראשונה; המועמד שבעד בחירתו הצביעו בהצבעה השנייה רוב חברי הכנסת המשתתפים בהצבעה ומצביעים בעד אחד המועמדים – הוא הנבחר; קיבלו שני מועמדים מספר קולות שווה חוזרים על ההצבעה.

(תיקון מס' 34)
תשס"ג-2003
(תיקון מס' 47)
תשע"ד-2013

(ג) היה מועמד אחד בלבד, תהיה ההצבעה בעדו או נגדו והוא יהיה הנבחר אם מספר הקולות שניתנו בעדו עלה על מספר הקולות שניתנו נגדו; היה מספר הקולות שניתנו בעדו שווה למספר הקולות שניתנו נגדו, מצביעים שנית.

(תיקון מס' 34)
תשס"ג-2003

(ד) לא נבחר המבקר לפי סעיף קטן (ג), תיערך בחירה חוזרת בתוך שלושים ימים מיום ההצבעה לפי הוראות סעיף זה וסעיפים 2(ב) ו-3(ג) ו-3, ואולם הצעת המועמד לפי סעיף 3(א) תוגש לא יאוחר משבעה ימים לפני יום הבחירה.

(תיקון מס' 34)
תשס"ג-2003

2. (א) בחירת המבקר תיערך לא מוקדם מתשעים ימים ולא יאוחר משלושים ימים לפני תום תקופת כהונתו של המבקר המכהן; נתפנה מקומו של המבקר לפני תום תקופת כהונתו, תיערך הבחירה תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו נתפנה מקומו.

מועד הבחירה
(תיקון מס' 14)
תשמ"ח-1988

(ב) יושב ראש הכנסת, בהתייעצות עם סגניו, יקבע את יום הבחירה ויודיע עליו בכתב לכל חברי הכנסת לפחות שלושה שבועות לפני יום הבחירה.

(תיקון מס' 46)
תשע"ג-2013

(ג) חל מועד הבחירה שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב ראש הכנסת את הכנסת לשם הבחירה.

להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998; תחילתו שנה מיום פרסומו.

ס"ח תשס"א מס' 1781 מיום 19.3.2001 עמ' 174 (ה"ח תשס"א מס' 2977 עמ' 498) – תיקון מס' 33; ר' סעיף 19 לענין תחולה.

ס"ח תשס"ג מס' 1898 מיום 5.8.2003 עמ' 524 (ה"ח תשס"ב מס' 3185 עמ' 950) – תיקון מס' 34.

ס"ח תשס"ה מס' 1979 מיום 4.2.2005 עמ' 126 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 62 עמ' 61) – תיקון מס' 35.

ס"ח תשס"ה מס' 1983 מיום 21.2.2005 עמ' 212 (ה"ח תשס"ב מס' 3126 עמ' 612) – תיקון מס' 36 בסעיף 26 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (תיקון מס' 2), תשס"ה-2005.

ס"ח תשס"ה מס' 2017 מיום 1.8.2005 עמ' 720 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 86 עמ' 180) – תיקון מס' 37.

ס"ח תשס"ז מס' 2102 מיום 5.7.2007 עמ' 374 (ה"ח הכנסת תשס"ז מס' 147 עמ' 162) – תיקון מס' 38.

ס"ח תשס"ח מס' 2121 מיום 4.12.2007 עמ' 66 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 169 עמ' 273) – תיקון מס' 39.

ס"ח תשס"ח מס' 2132 מיום 7.2.2008 עמ' 182 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 185 עמ' 56) – תיקון מס' 40.

ס"ח תשס"ח מס' 2134 מיום 18.2.2008 עמ' 205 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 194 עמ' 104) – תיקון מס' 41.

ס"ח תשס"ח מס' 2152 מיום 16.4.2008 עמ' 514 (ה"ח הממשלה תשס"ח מס' 295 עמ' 584) – תיקון מס' 42 בסעיף 39 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008; תחילתו ביום 1.8.2008.

ס"ח תשס"ח מס' 2177 מיום 6.8.2008 עמ' 820 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 244 עמ' 382) – תיקון מס' 43.

ס"ח תשע"א מס' 2275 מיום 31.1.2011 עמ' 300 (ה"ח הכנסת תשע"א מס' 280 עמ' 12) – תיקון מס' 44.

ס"ח תשע"ב מס' 2365 מיום 27.6.2012 עמ' 476 (ה"ח הכנסת תשע"ב מס' 479 עמ' 240) – תיקון מס' 45.

ס"ח תשע"ג מס' 2399 מיום 27.6.2013 עמ' 86 (ה"ח הכנסת תשע"ג מס' 504 עמ' 19) – תיקון מס' 46.

ס"ח תשע"ד מס' 2411 מיום 7.11.2013 עמ' 32 (ה"ח הכנסת תשע"ד מס' 511 עמ' 43) – תיקון מס' 47.

ס"ח תשע"ה מס' 2477 מיום 25.11.2014 עמ' 36 (ה"ח הכנסת תשע"ה מס' 569 עמ' 160) – תיקון מס' 48; ר' סעיף 3 לענין תחולה.

3. הוראות חוק זה יחולו על תלונות בדבר פגיעה בעובד שהודיע מיום פרסומו של חוק זה ואילך על ביצוע מעשים כאמור בסעיף 45א(1) לחוק העיקרי.

¹ עפ"י תיקון מס' 1 החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה, תשי"א-1950 לא יחול על משכורתו של מבקר המדינה.

3. (א) (1) הצעת מועמד למבקר המדינה תוגש בכתב ליושב ראש הכנסת, בצירוף הסכמת המועמד בכתב, ביום הארבעה עשר שלפני יום הבחירה; חבר הכנסת לא ישתף עצמו בהצעה של יותר ממועמד אחד;
- (2) מי שעשרה חברי הכנסת לפחות הציעו את מועמדותו יהיה מועמד למבקר המדינה, אלא אם כן פחת מספר המציעים מעשרה בשל מחיקת שם של חבר הכנסת כאמור בפסקה (3);
- (3) שיתף עצמו חבר הכנסת בהצעה של יותר ממועמד אחד, יימחק שמו של חבר הכנסת מרשימת המציעים של כל המועמדים שהציע; פחת מספר המציעים של מועמד מעשרה בשל מחיקת שם מרשימת המציעים, רשאי חבר הכנסת שלא שיתף עצמו באף הצעה לצרף את שמו לרשימת המציעים של אותו מועמד, לא יאוחר משמונה ימים לפני יום הבחירה.
- (ב) יושב ראש הכנסת יודיע לכל חברי הכנסת, בכתב, לא יאוחר משבעה ימים לפני יום הבחירה, על כל מועמד שהוצע ועל שמות חברי הכנסת שהציעוהו, ויכריז על המועמדים בפתיחת ישיבת הבחירה.
4. במעמד הצהרת האמונים לפי סעיף 9 לחוק-יסוד: מבקר המדינה, רשאי המבקר, בתיאום עם יושב-ראש הכנסת, לשאת דברים לפני הכנסת.
- 4א. (בוטל).
5. (בוטל).
6. (א) המבקר יפעל מתוך קשר עם הועדה לעניני בקורת המדינה של הכנסת (בחוק זה – הועדה) וימסור לה דין וחשבון על פעולותיו בכל עת שייראה לו או שיידרש על ידי הועדה.
- (ב) מי שכיהן כשר, כסגן שר או כמנהל כללי או משנה למנהל כללי של משרד ממשלתי הממשלה לא יהיה יושב-ראש הועדה תוך שנתיים מיום סיום כהונתו כאמור.
- (ג) חבר הועדה שכיהן באחת המשרות המפורטות בסעיף קטן (ב) או בתוספת לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, לא ישתתף בדיוני הועדה הנוגעים לתחום אחריותו בתקופה שבה כיהן כאמור.
7. (א) תוך תקופת כהונתו לא יהיה המבקר פעיל בחיים הפוליטיים ולא יהיה רשאי –
- (1) להיות חבר בכנסת או במועצה של רשות מקומית או מועמד לחברות כזו;
- (2) להיות חבר בהנהלה של חבר בני אדם המנהל עסקים לשם השגת רווחים;
- (3) לשמש בכל משרה אחרת או לעסוק, במישרין או בעקיפין, בעסק או במקצוע;
- (4) להשתתף, במישרין או בעקיפין, במפעל, במוסד, בקרן או בגוף אחר, שהם בעלי זכיון מאת הממשלה או נתמכים על ידיה או שהממשלה משתתפת בהנהלתם או שהועמדו לפיקוחה של הממשלה או לבקרתו של המבקר, וכן ליהנות, במישרין או בעקיפין, מהכנסותיהם;
- (5) לקנות נכסי המדינה, בין מקרקעין ובין מטלטלין, לחכרם, לקבלם במתנה, להשתמש בהם או להחזיק בהם בכל דרך אחרת, לקבל מהממשלה קיבלות או זכיונות או הענקה אחרת, נוספת על שכרו, פרט לקרקע או להלוואה לשם התיישבות או לצרכי שיכון.
- (ב) מי שהיה מבקר אסור לו, שלוש שנים מתום כהונתו, להיות חבר בהנהלה של חבר בני אדם המנהל עסקים לשם השגת רווחים ושהוא גוף מבוקר לפי סעיף 9(3), (5), (6), (7), (8) ו-9.
8. כהונת המבקר פוקעת –
- (1) בתום תקופתה;

הצעת מועמדים
(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 46)
תשע"ג-2013

נאום המבקר בכנסת
(תיקון מס' 21)
תשנ"ד-1994

(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1988

(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1988

הודעה
(תיקון מס' 7)
תשל"ד-1974
(תיקון מס' 18)
תשנ"ג-1993

(תיקון מס' 18)
תשנ"ג-1993

(תיקון מס' 18)
תשנ"ג-1993

איסור התעסקות

(תיקון מס' 23)
תשנ"ה-1995

תום הכהונה
(תיקון מס' 14)
תשנ"ח-1988

(2) בהתפטרותו או בפטירתו ;

(3) בהעברתו מכהונתו.

8א. (א) הכנסת לא תעביר את המבקר מכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו, אלא עקב דרישה בכתב שהוגשה לוועדת הכנסת בידי עשרים, לפחות, מחברי הכנסת, ולפי הצעת אותה ועדה.

העברת המבקר מכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו (תיקון מס' 14) תשנ"ח-1988 (תיקון מס' 37) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 37) תשס"ה-2005

(ב) ועדת הכנסת לא תציע להעביר את המבקר מכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו, אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את דברו.

(ג) דיוני הכנסת לפי סעיף זה ייערכו בישיבה שנועדה לענין זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור ; הדיון יתחיל לא יאוחר מעשרים ימים אחרי החלטת ועדת הכנסת ; על מועד תחילתו יודיע יושב-ראש הכנסת לכל חברי הכנסת בכתב לפחות עשרה ימים מראש ; חלה תחילת הדיון שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב-ראש הכנסת את הכנסת לשם קיום הדיון.

(תיקון מס' 37) תשס"ה-2005

8ב. הכנסת לא תקבל החלטה על העברת מבקר המדינה מכהונתו מטעמי בריאות אלא לפי הצעת ועדת הכנסת שהתקבלה ברוב של שני שלישים מחבריה על יסוד חוות דעת רפואית שניתנה על פי כללים שהחליטה הוועדה.

העברה מכהונה מטעמי בריאות (תיקון מס' 37) תשס"ה-2005

8ג. מסר המבקר למבוקרים טיטה של דין וחשבון או של חוות דעת והסתיימה כהונתו כאמור בסעיף 18(1), שלושה חודשים או יותר לאחר מסירת הטיטה, יהיה מוסמך לסיים את הכנת הדין וחשבון או חוות הדעת ולהגישם בתוך שלושה חודשים מיום סיום כהונתו.

סמכות להשלמת דין וחשבון וחוות דעת (תיקון מס' 45) תשע"ב-2012

פרק שני: תחומי הבקורת

9. ואלה הגופים (בחוק זה – גוף מבוקר), אשר יעמדו לבקרתו של המבקר :

גוף מבוקר

(1) כל משרד ממשלתי ;

(2) כל מפעל או מוסד של המדינה ;

(3) כל אדם או גוף המחזיק, שלא לפי חוזה, ברכוש המדינה או המנהל אותו או המפקח עליו מטעם המדינה ;

(4) כל רשות מקומית ;

(5) כל חברה ממשלתית, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 (להלן – חוק החברות הממשלתיות) וכן כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שהממשלה משתתפת בהנהלתם ;

(תיקון מס' 33) תשס"א-2001

(6) כל אדם, מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שיועמדו לבקורת על פי חוק, על פי החלטת הכנסת או על פי הסכם ביניהם ובין הממשלה ;

(7) כל חברת בת ממשלתית, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, וכן כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שאחד הגופים המנויים בפסקאות (2), (4), (5) ו-(6) משתתפים בהנהלתם, אולם הבקורת על גוף כזה לא תופעל, אלא אם הועדה או המבקר החליטו על כך ובמידה שהחליטו ;

(תיקון מס' 33) תשס"א-2001

(8) כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר הנתמכים, במישרין או בעקיפין, על ידי הממשלה או על ידי אחד הגופים המנויים בפסקאות (2), (4), (5) ו-(6) בדרך הקצבה, ערבות וכיוצא באלה ; אולם הבקורת על גוף כזה לא תופעל, אלא אם הועדה או המבקר החליטו על כך ובמידה שהחליטו ;

(9) כל ארגון עובדים כולל, וכל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שארגון עובדים כאמור משתתף בהנהלתם, ובלבד שהביקורת לא תופעל על פעילותם כאיגוד מקצועי ; ואולם הביקורת על גוף כאמור לא תופעל אלא אם כן החליט על כך המבקר ובמידה שהחליט ובכפוף לאמנות בינלאומיות שמדינת ישראל צד להן ; החליט המבקר להפעיל את הביקורת כאמור, יהיו למבקר כל הסמכויות שהוקנו לו לגבי גוף מבוקר אף לגבי פעילותו של ארגון עובדים כולל, מפעל, מוסד, קרן או גוף כאמור, כאיגוד מקצועי, ובלבד שהמבקר סבור כי הדבר דרוש לצורכי הביקורת על פעילות אחרת

(תיקון מס' 23) תשנ"ה-1995

שלהם ;

לענין פסקה זו –

"פעילות כאיגוד מקצועי" – ייצוג עובדים לשם קידום, מימוש או הגנת זכויותיהם כעובדים ;

"ארגון עובדים כולל" – ארגון עובדים ארצי, הפועל כאיגוד מקצועי ביותר מענף עבודה אחד.

(10) גוף שחדל, לאחר יום ב' באדר א' תשנ"ז (9 בפברואר 1997), להיות כלול ברשימת הגופים המנויים בפסקאות (1) עד (9), לגבי התקופה שבה נכלל ברשימת הגופים כאמור, כל עוד לא חלפו שלוש שנים מהיום שחדל להיכלל בה ; לגבי גוף לפי פסקה זו יהיו למבקר, לפי הענין, כל הסמכויות שהוענקו לו לגבי גוף מבוקר.

(תיקון מס' 31)
תשנ"ז-1997

10. (א) במסגרת תפקידיו יבדוק המבקר במידת הצורך –

היקף הבקורת

(1) (א) אם כל הוצאה הוצאה בתחום ההקצבה החוקית ולמטרה שנועדה לה ;

(ב) אם ההכנסות נתקבלו לפי החוק ומותרות לפי החוק ;

(ג) אם יש לכל הוצאה או הכנסה מסמך מספיק ;

(ד) אם כל פעולה שבתחום בקרתו נעשתה בהתאם לחוק ובידי המוסמך לעשותה ;

(ה) אם הנהלת החשבונות, עריכת המאזנים, בקורת הקופה והמלאי ושיטת ניהול המסמכים הן יעילות ;

(ו) אם אופן החזקת הכספים ושמירת הרכוש מניח את הדעת ;

(ז) אם מצב הקופות ומלאי הרכוש מתאים לחשבונות ;

(2) אם הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(1), (2), (4) ו-5(5) נהגו בחסכון וביעילות ובטוהר המידות ; בדיקה זו תקיף גם גופים המבוקרים לפי סעיף 9(6), אם אין בחוק, בהחלטה, או בהסכם האמורים באותה פסקה קביעה אחרת, ואת הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(7), (8), ו-9(9), אם הבקורת הופעלה לגביהם ובמידה שהופעלה ;

(תיקון מס' 23)
תשנ"ה-1995

(3) כל ענין אחר שיראה צורך בו.

(ב) לפי הצעת הממשלה או המבקר רשאית הועדה לקבוע מפעם לפעם לגבי גוף מבוקר

(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975

או לגבי סעיף בתקציבו, דרכי בקורת מיוחדות או מוגבלות.

פרק שלישי: סדרי הבקורת

11. (א) גוף מבוקר חייב להמציא במועד שיקבע המבקר, אולם לא יאוחר מארבעה חדשים לאחר תום שנת הכספים שלו, דין וחשבון על הכנסותיו והוצאותיו באותה שנה.

גוף מבוקר יגיש דו"ח, מאז, תסקיר וידיעות

(ב) המבקר רשאי לדרוש מגוף מבוקר במועד שיקבע –

(1) מאזן זכויותיו והתחייבויותיו של הגוף המבוקר למועד תום השנה ;

(2) תסקיר המפרט ומתאר תיאור עניני את הפעולות המשקיות והמינהליות, שהגוף ביצע באותה שנה.

(ג) לדין וחשבון ולמאזן יצורף כל מסמך, שהמבקר ידרוש לשם אימות.

(ד) המבקר רשאי לדרוש את הדין וחשבון ואת המאזן מכל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר,

(תיקון מס' 23)
תשנ"ה-1995

שהם גופים מבוקרים לפי סעיף 9(7), (8) או 9(9), גם אם לא הופעלה עליהם הבקורת לגבי השנה

שאליה מתייחס הדין וחשבון או המאזן.

(ה) (בוטל).

(תיקון מס' 14)
תשמ"ח-1988

12. שר האוצר חייב להמציא במועד שיקבע המבקר, אולם לא יאוחר מששה חדשים לאחר תום שנת הכספים של המדינה, דין וחשבון כולל על ההכנסות וההוצאות של המדינה באותה שנה, בצירוף כל מסמך שידרוש המבקר לאימות הדין וחשבון ; כן חייב שר האוצר להמציא במועד שיקבע המבקר, אולם לא יאוחר מתשעה חדשים לאחר תום שנת הכספים של המדינה, מאזן זכויותיה והתחייבויותיה של המדינה למועד תום שנת הכספים בצירוף כל מסמך שידרוש המבקר

שר האוצר יגיש דין וחשבון כולל ומאזן של המדינה

לאימות המאזן.

13. נוסף על ההוראות שבחוק זה או בכל חוק אחר יחולו הוראות סעיף זה על הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(5), (7) ו-8 (בסעיף זה – האיגודים):

הבקורת על האיגודים
(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975

(1) המבקר רשאי, לאחר התייעצות עם שר האוצר, לקבוע קווים מנחים לאיגודים בדבר מערכת החשבונות ובדבר עריכת המאזן על ידי האיגודים;

(2) המבקר רשאי לקבוע לגבי רואה החשבון, העוסק בראיית חשבונותיו של איגוד, קווים מנחים בדבר ההיקף והאופן של בדיקותיו ושל הדין וחשבון שלו בקשר לאותו איגוד ובדבר הנסיבות שבהן ידווח רואה החשבון למבקר במישרין;

(3) המבקר רשאי לדרוש מכל איגוד שיערוך תכנית פעולות שנתית, מבוססת על המצב הפיננסי-המשקי במשך השנה השוטפת, וכוללת תחזית לפעולות הפיננסיות והמשקיות של האיגוד להבא, ושימציא אותה תכנית למבקר במועד שיקבע המבקר; כן רשאי המבקר לקבוע קווים מנחים לעריכת התכנית השנתית הנדרשת.

14. (א) העלתה הבקורת ליקויים שלא הוסברו או פגיעות בחוק, בעקרונות החסכון והיעילות או בטוהר המידות, ימסור המבקר לגוף המבוקר את ממצאי הבקורת ואת דרישותיו לתיקון הליקויים, ואם ראה צורך בכך יביא את הענין לידיעת השר הנוגע בדבר ולידיעת ראש הממשלה.

דרכי הטיפול
בתוצאות הבקורת
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(ב) (1) העלתה הבקורת ליקויים או פגיעות הנראים למבקר ראויים לדיון הועדה קודם המצאת הדין וחשבון על פי סעיפים 15 ו-20 – בשל זיקתם לבעיה עקרונית, או לשם שמירה על טוהר המידות או מסיבה אחרת – ימציא המבקר לוועדה דין וחשבון נפרד אשר יונח על שולחן הכנסת ויפורסם; ואם עשה כן – רשאית הועדה, מיזמתה היא או על פי הצעת המבקר, להחליט על מינוי ועדת חקירה; החליטה הועדה כאמור, ימנה נשיא בית המשפט העליון ועדת חקירה שתחקור בענין; על ועדת החקירה יחולו הוראות חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, בשינויים המחוייבים;

(תיקון מס' 6)
תשל"ב-1972
(תיקון מס' 43)
תשס"ח-2008

(2) על אף האמור בפסקה (1), המציא המבקר לוועדה דין וחשבון נפרד כאמור באותה פסקה, בימי פגרת הכנסת, יפורסם הדין וחשבון האמור במועד שיקבע המבקר, מוקדם ככל האפשר, ויונח על שולחן הכנסת לא יאוחר מתום השבוע הראשון של הכנס הקרוב של הכנסת.

(ב) הועדה רשאית, בנסיבות מיוחדות ובהסכמת המבקר, להחליט על מינוי ועדת חקירה גם בנושא הכלול בדין וחשבון על פי סעיפים 15 ו-20 ויחולו עליה הוראות סעיף קטן (ב), סיפה. ואולם לא תחליט הועדה כאמור, אלא ברוב של שני שלישים מחבריה, לפחות, בישיבה שנועדה לענין זה בלבד; הזימון לישיבה הראשונה יהיה בהודעה של לפחות עשרה ימים מראש.

(תיקון מס' 26)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 28)
תשנ"ה-1995

(ג) העלתה הבקורת חשש למעשה פלילי, יביא המבקר את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; ורשאי הוא לעשות כן אם העלתה הביקורת חשש שנעברה עבירה משמעתית על פי כל דין; היועץ המשפטי לממשלה יודיע למבקר ולועדה, תוך ששה חודשים מיום שהועבר אליו הענין, על דרך טיפולו בנושא.

(תיקון מס' 30)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

פרק רביעי: דו"חות וחוות דעת של המבקר

15. (א) לא יאוחר מיום 15 בפברואר בכל שנה ימציא המבקר לראש הממשלה וליושב-ראש הועדה לעניני ביקורת המדינה של הכנסת לעיון דין וחשבון על תוצאות הביקורת של הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(1) ו-2, שנערכה במהלך שנת הכספים שחלפה. המבקר רשאי להמציא את הדין וחשבון בחלקים, ובלבד שעד למועד האמור יומצא הדין וחשבון במלואו.

דו"ח המבקר על
משרדי הממשלה
ומוסדות המדינה
(תיקון מס' 17)
תשנ"ב-1992
(תיקון מס' 20)
תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(ב) בדין וחשבון לפי סעיף קטן (א) יסכם המבקר את פעולותיו בשטח הבקורת, וכן –

(1) יפרט כל פגיעה בטוהר המידות;

(2) יפרט כל ליקוי ופגיעה בחוק או בעקרונות החסכון והיעילות הראויים לדעת המבקר להיכלל בדין וחשבון;

(3) יביא את המלצותיו לתיקון הליקויים ולמניעתם;

(4) יציין שיפור או פעולות בולטות לטובה, הראויים לדעת המבקר להיכלל בדין וחשבון.

(תיקון מס' 40)
תשס"ח-2008

16. (א) (1) ראש הממשלה ימסור למבקר, בתוך עשרה שבועות מהיום שבו קיבל לידיו את הדין וחשבון, במלואו או חלק ממנו, את כל אלה:
- (א) הערותיו לדין וחשבון, לגבי כל ליקוי או פגיעה שפורטו בו;
- (ב) תגובות הגופים המבוקרים לדין וחשבון, כפי שהועברו אליו כאמור בסעיף קטן (א1);
- (ג) דיווח על תיקון ליקויים ופגיעות שפורטו בדינים וחשבונות קודמים, לרבות פרטים כאמור בסעיף 21ב(א) ו-(ב) וכן דיווח על החלטות שקיבלה הממשלה בעקבות הדינים והחשבונות וביצוע החלטות אלה.
- (2) בתום התקופה כאמור בפסקה (1), יונחו הדין וחשבון, וכן התגובות וההערות על שולחן הכנסת, ואולם היה המועד האמור בימי פגרת הכנסת, יונח הדוח על שולחן הכנסת לא יאוחר מתום השבוע הראשון של הכנס הקרוב של הכנסת.
- (1א) גוף מבוקר שעניינו נדון בדין וחשבון יעביר את תגובתו לראש הממשלה לגבי כל ליקוי או פגיעה שפורטו בדין וחשבון הנוגעים לו, בתוך מועד שיקבע ראש הממשלה.
- (ב) המבקר, ביוזמתו או לפי הצעת הוועדה, רשאי לקבוע, בהתייעצות עם הוועדה, כי בשנה מסוימת תהא התקופה הנקובה בסעיף קטן (א) קצרה בלא יותר מארבעה עשר ימים או ארוכה באותה מידה; החלטה כאמור תתקבל ותימסר לוועדה ולראש הממשלה לא יאוחר מהיום שבו מוגש הדין וחשבון, במלואו או חלק ממנו, כאמור בסעיף 15(א).
17. (א) ועדת משנה של הוועדה (להלן – ועדת המשנה) רשאית להחליט, בהתייעצות עם המבקר, כי דין וחשבון או חוות דעת של המבקר, או חלקים מהם, לא יונחו על שולחן הכנסת ולא יפורסמו, אם הדבר נראה לה דרוש לשם שמירה על בטחון המדינה או כדי למנוע פגיעה ביחסי חוץ או בקשרי מסחר בין-לאומיים שלה. הוראות סעיף 5 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, יחולו לגבי ועדת המשנה.
- (1א) העתק של דין וחשבון או חוות דעת של המבקש או חלקים מהם, שלגביהם קיבלה ועדת המשנה החלטה כאמור בסעיף קטן (א), יומצא על ידי המבקש לעיונו של יושב ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, והוא יהיה רשאי, בהסכמת יושב ראש הוועדה, להביאם לידיעת ועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת שהענין הנדון בהם מצוי בתחום סמכותה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכויותיה של הוועדה לפי חוק זה.
- (ב) (בוטל).
- (ג) בשים לב לצורך לשמור על ביטחון המדינה, רשאי המבקר, לאחר שהממשלה הביאה לפניו נימוקים סבירים להנחת דעתו, להחליט כי דין וחשבון או חוות דעת של המבקר או חלקים מהם, לא יונחו על שולחן הכנסת ולא יפורסמו; דין וחשבון, חוות דעת של המבקר או חלקים מהם, שלגביהם קיבל המבקר החלטה לפי סעיף זה, יומצאו ליושב ראש הוועדה ויובאו לידיעת יושב ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.
- (ד) הערות ראש הממשלה ותגובות הגופים המבוקרים לגבי דין וחשבון של המבקר או חלקים ממנו, שלגביהם הוחלט כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ג), לא יונחו על שולחן הכנסת ולא יפורסמו.
18. (א) הונח הדין וחשבון על שולחן הכנסת, או פורסמו דין וחשבון או חוות דעת, תדון בהם הוועדה ותגיש לכנסת את סיכומיה והצעותיה לאישור, והיא רשאית להגישם פרקים פרקים.
- סדרי הדיון בוועדה ובכנסת
(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 22)
תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(1א) דין וחשבון, חוות דעת של המבקר או חלקים מהם שלגביהם קיבלה ועדת המשנה החלטה כאמור בסעיף 17(א) יידונו על ידי ועדת המשנה.

(תיקון מס' 35)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 41)
תשס"ח-2008

(2א) דין וחשבון, חוות דעת של המבקר או חלקים מהם, שלגביהם קיבל המבקר החלטה כאמור בסעיף 17(ג), יידונו על ידי ועדה משותפת של יושב ראש הוועדה ויושב ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ואשר בראשה יושב ראש הוועדה (בסעיף זה – הוועדה המשותפת); בדיון כאמור, יהיו לוועדה המשותפת הסמכויות הנתונות לוועדה על פי כל דין; ישיבותיה של הוועדה המשותפת יהיו חסויות.

(תיקון מס' 35)
תשס"ה-2005

(ב) לא הגישה הוועדה את סיכומיה והצעותיה לדין וחשבון שהוגש לפי הוראות סעיף 15(א), תדון הכנסת בדין וחשבון עם הנחת הדין וחשבון שלאחריו, על שולחן הכנסת.

(תיקון מס' 22)
תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(ג) סיכומיה והצעותיה של הוועדה לגבי אותם חלקים מן הדין וחשבון שלא הונחו על שולחן הכנסת כאמור בסעיף 17(א), וכן סיכומים והצעות של הוועדה המשותפת, לא יונחו גם הם על שולחן הכנסת ויראום כאילו אישרה אותם הכנסת; סיכומים והצעות כאמור בסעיף קטן זה יומצאו לראש הממשלה.

(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 35)
תשס"ה-2005

18א. (א) לצורך הכנת סיכומיה והצעותיה של הוועדה לפי סעיף 18, רשאי יושב-ראש הוועדה להזמין כל אדם שנשא משרה או מילא תפקיד בגוף מבוקר בתקופה שהדין וחשבון של המבקר דן בה, להתייצב לפני הוועדה כדי להגיב על האמור בדין וחשבון לגבי עניינים שאותו אדם היה קשור אליהם; כן רשאי הוא להזמין אדם הנושא משרה או ממלא תפקיד כאמור אותה שעה, או שנשא משרה או מילא תפקיד כאמור לפני כן, כדי להגיב על האמור בדין וחשבון; יושב-ראש הוועדה חייב להזמין אדם כאמור אם באה דרישה לכך מאת הוועדה או מאת שלושה מחבריה לפחות; בסעיף קטן זה, "נשא משרה או מילא תפקיד", בגוף מבוקר – לרבות בהפעלת סמכות לגבי על פי חוק, או בהיותו חבר הנהלה או עובד בו.

התייצבות לפני הוועדה
(תיקון מס' 16)
תשנ"א-1990
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(ב) מי שהוזמן לפי סעיף קטן (א) ולא התייצב, רשאית הוועדה, ברוב חבריה, לדרוש ממנו להתייצב לפניו כאמור; הדרישה תהיה בכתב חתום ביד יושב-ראש הוועדה, ויצורף לה העתק מהדין וחשבון של המבקר או מהחלק שאליו מכוונת הדרישה; הדרישה תומצא לפחות עשרה ימים לפני המועד שנקבע להתייצבות.

(ג) מי שהוזמן או נדרש להתייצב לפני הוועדה יגיש לה, לפחות יומיים לפני המועד שנקבע להתייצבותו, תמצית בכתב מתגובתו, בצירוף העתקים של המסמכים שבדעתו להגיש לוועדה.

(ד) מי שקבל דרישה להתייצב כאמור בסעיף קטן (ב) ולא עשה כן, ולא הראה טעם צודק לכך, דינו – קנס.

(ה) לא יידרש להתייצב לפי סעיף זה –

(1) נשיא המדינה או יושב ראש הכנסת;

(2) בענין של שפיטה – נושא משרה שיפוטית.

19. את הדין וחשבון על מאזן זכויותיה והתחייבויותיה של המדינה ימציא המבקר לשר האוצר לעיון לא יאוחר מסוף חודש מרס שלאחר המצאת המאזן על-ידי שר האוצר לפי סעיף 12, ויניח אותו על שולחן הכנסת בעת ובעונה אחת עם הדין וחשבון לפי סעיף 15.

דין וחשבון של המבקר על מאזן המדינה
(תיקון מס' 9)
תשל"ח-1978
(תיקון מס' 17)
תשנ"ב-1992

20. (א) עם סיום הבקורת של הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(3), (4), (5), (6), (7), (8) ו-9(9) (בסעיף זה – גופים מבוקרים אחרים), יכין המבקר דין וחשבון על תוצאות בקרתו; בדין וחשבון כאמור יכלול המבקר סיכום, פירוט והמלצות כאמור בסעיף 15ב.

דו"ח המבקר על גופים מבוקרים אחרים
(תיקון מס' 23)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

- (ב) המבקר ימציא כל דין וחשבון על בקורת הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(4) לראש הרשות המקומית המבוקרת בצירוף העתקים בשביל כל חברי הרשות המקומית; העתק מכל דין וחשבון כזה ימציא המבקר לועדה, לראש הממשלה ולשר הפנים.
- (ג) את הדין וחשבון על בקורת הגופים המבוקרים לפי סעיף 9(3), (5), (6), (7), (8) ו-9(9), ימציא המבקר לועדה; העתק מכל דין וחשבון כזה ימציא המבקר לראש הממשלה, לשר הנוגע לענין ולגוף המבוקר. ואולם העתק מדין וחשבון כזה על גוף המבוקר לפי סעיף 9(9) ימציא המבקר לגוף המבוקר בלבד.
- (ד) ראש הגוף המבוקר כהגדרתו בסעיף 21א, בגופים מבוקרים אחרים, ימסור למבקר, בתוך עשרה שבועות מהיום שבו קיבל לידי את הדין וחשבון, במלואו או חלק ממנו, את הערותיו לדין וחשבון לגבי כל ליקוי או פגיעה שפורטו בו.
- (ה) הוראות סעיף 16(ב) יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין המועדים להגשת ההערות לפי סעיף זה.
- (ו) בתום התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), יונחו הדין וחשבון, וכן ההערות על שולחן הכנסת ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 16(א)(2) סיפה.
- (ז) ראש הממשלה יקבע, באישור הוועדה, הוראות לעניין הכנת ההערות לפי סעיף זה, הרבות לעניין מתכונת כתיבתן, אופן ריכוזן ועריכתן.
21. (א) המבקר חייב בהכנת חוות דעת בכל ענין שבתחום תפקידו, אם יתבקש לכך מאת הכנסת, מאת הוועדה או מאת הממשלה. חוות דעת כאמור תונח על שולחן הכנסת ותפורסם במועד שיקבע המבקר.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הכין המבקר חוות דעת כאמור באותו סעיף קטן, בימי פגרת הכנסת, פורסם חוות הדעת האמורה במועד שיקבע המבקר, מוקדם ככל האפשר, ותונח על שולחן הכנסת לא יאוחר מתום השבוע הראשון של הכנסת הקרוב של הכנסת.
- 21א. (א) בסעיף זה, "ראש הגוף המבוקר" – כל אחד מאלה:
- (1) בגוף מבוקר לפי סעיף 9(1) או (2) – השר האחראי על אותו גוף;
  - (2) בגוף מבוקר לפי סעיף 9(4) – ראש הרשות המקומית;
  - (3) בגוף מבוקר אחר – הדירקטוריון או גוף מקביל לו בגוף המבוקר.
- (ב) בכל גוף מבוקר ימנה ראש הגוף המבוקר צוות לתיקון ליקויים, שבראשו יעמוד המנהל הכללי באותו גוף ובאין מנהל כללי – בעל התפקיד המקביל לו באותו גוף (להלן – הצוות).
- (ג) העלתה הביקורת ליקויים בפעולתו של גוף מבוקר, ידון הצוות בדרכים לתיקון הליקויים בתוך שישים ימים מהמועד הקובע כהגדרתו בסעיף 28(א)(1), יקבל החלטות בדבר תיקונם, וידווח על דיוניו ועל החלטותיו לראש הגוף המבוקר תוך 15 ימים מיום קבלת החלטות.
- (ד) הצוות רשאי, באישור ראש הגוף המבוקר, לדחות את תיקונו של ליקוי מסוים.
- 21ב. (א) ראש הגוף המבוקר כאמור בסעיף 21א(א) ידווח למבקר על החלטות שהתקבלו לפי סעיף 21א(ג) ו-ד, בתוך שלושים ימים מיום שדווחו לו, ואם הגוף המבוקר לפי סעיף 9(1) או (2) – ידווח ראש הגוף המבוקר כאמור גם לראש הממשלה; ראש הגוף המבוקר ידווח, בין השאר, על הדרכים לתיקון הליקויים והמועד לתיקונם, וכן על הליקויים שהוחלט לדחות את תיקונם והנימוקים לכך.
- (ב) ראש הממשלה ידווח למבקר, בתוך שמונה חודשים ממועד המצאת דין וחשבון לידי, שנקבע בו כי נמצאו ליקויים בפעולתו של גוף המבוקר לפי סעיף 9(1) או (2), על תוצאות טיפולו בליקויים אלה.
- (ג) המבקר רשאי, בכל עת, לדרוש דיווחים נוספים, על אלה המנויים בסעיף זה.
- (ד) המבקר רשאי, באישור הוועדה, לקבוע מתכונת לדיווח על תיקון ליקויים, לרבות הפרטים שייכללו בו.
- 21ג. לא קיים עובד גוף מבוקר את שהוטל עליו מכוח סעיף 21א או 21ב, בלא הצדק סביר,

חוות דעת
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 43)
תשס"ח-2008

דיון בתיקון הליקויים
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

חוות דעת
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

דיווח על תיקון
הליקויים
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

(תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

אי-ביצוע פעולות
לתיקון ליקויים
(תיקון מס' 44)
תשע"א-2011

יהווה הדבר עבירת משמעת לפי הדין המשמעת החל באותו גוף מבוקר.

פרק חמישי: משרד מבקר המדינה

22. (א) עובדי משרד המבקר דינם כדין שאר עובדי המדינה, אולם בקבלת הוראות ולגבי פיטורים יהיו נתונים למרותו של המבקר בלבד. עובדי משרד המבקר

(ב) (1) על עובדי המשרד העוסקים בביקורת יחולו האיסורים החלים על המבקר לפי סעיף 7(א), ואולם רשאי המבקר לפי בקשת עובד כאמור, להתיר לו לעשות דבר מהדברים המנויים בסעיף 7(א)2, (3) ו-4 (להלן – הפעילות), אם לדעתו אין בפעילות כדי לפגוע בביקורת או ליצור ניגוד עניינים; אין בהיתר כאמור כדי לפטור את העובד מעמידה בדרישות כל דין או נוהג, המסדירים את הפעילות; (תיקון מס' 29)
תשנ"ו-1996

(2) עובד כאמור בפסקה (1) שפרש מעבודתו, לא יועסק בגוף מבוקר במשך שנתיים מיום שפרש, אלא באישור המבקר.

(ג) המבקר רשאי להסתייע בביצוע תפקידיו באנשים שאינם עובדי משרדו במידה שיראה צורך בכך.

22א. (א) המבקר ימנה ממונה בטחון, שיהיה אחראי על ארגון פעולות אבטחה כמשמעותן בחוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998 (בסעיף זה – החוק), במשרד המבקר, ועל הפיקוח על פעולות אלה. ממונה בטחון
(תיקון מס' 32)
תשנ"ח-1998

(ב) לא יתמנה אדם כממונה בטחון לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן התמלאו בו התנאים הקבועים בסעיף 4(ב) לחוק, והוא עמד בתנאי ההכשרה הקבועים בסעיף 5 לחוק.

(ג) לממונה בטחון יהיו הסמכויות האמורות בסעיף 3 לחוק, והוראות סעיף 13 לחוק יחולו על מי שממונה בטחון הטיל עליו לשמש כמאבטח במשרד המבקר. (תיקון מס' 36)
תשס"ה-2005

(ד) הוראות סעיף 14 לחוק יחולו על ממונה בטחון ומאבטח במשרד המבקר, ואולם תעודת המינוי תוצא בידי המבקר או מי שהוא הסמיך לכך. (תיקון מס' 36)
תשס"ה-2005

(ה) המבקר יקבע נוהלי בקרה ופיקוח על הפעלת סמכויות בידי ממונה בטחון ומאבטח שמונו על פי סעיף זה. (תיקון מס' 36)
תשס"ה-2005

23. עובדי משרד המבקר וכל אדם אחר שבעזרתו מבצע המבקר את תפקידיו חייבים לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליהם לרגל עבודתם ולהתחייב על כך בכתב עם התחלת העבודה. חובת הסודיות

24. תקציב משרד המבקר ייקבע על ידי ועדת הכספים של הכנסת, על-פי הצעת המבקר, ויפורסם ביחד עם תקציב המדינה. ועדת הכספים רשאית, על פי הצעת המבקר, לאשר שינויים בתקציב משרדו. תקציב המשרד
(תיקון מס' 7)
תשל"ד-1974

25. אחרי תום שנת הכספים יגיש המבקר את הדין וחשבון הכספי של משרדו לאישור הועדה. דו"ח כספי לוועדה

פרק ששי: הוראות שונות

26. המבקר וכן מי שנתמנה על ידיו לכך באישור הועדה יהיו להם כל הסמכויות האמורות בסעיפים 8 עד 11 ו-27(ב) ו-1(ד) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, בשינויים המחוייבים. סמכויות של ועדת חקירה
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

27. (בוטל). (תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

28. (א) ואלה דינם מאסר שנה אחת או קנס כאמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; עונשין
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(1) המפרסם דוח שעל המבקר להגיש בהתאם להוראות סעיפים 15 או 20, או בהתאם להוראות כל חוק אחר או חוות דעת שהכין המבקר לפי הוראות סעיף 21, או המפרסם חלק מדוח או חוות דעת כאמור, או מתוכנם, לפני המועד הקובע; בפסקה זו, "המועד הקובע" – (תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(א) לענין דוח שיש להגישו בהתאם להוראות סעיף 15 או 20 – מועד ההנחה על שולחן הכנסת כאמור בסעיף 16 או 20, לפי העניין; (תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007

(ב) לעניין חוות דעת שיש להכינה לפי הוראות סעיף 21 – המועד להנחתה על (תיקון מס' 39)
תשס"ח-2007
(תיקון מס' 43)
תשס"ח-2008

- שולחן הכנסת או לפרסומה שקבע המבקר לפי סעיף 21(ב), לפי המוקדם;
- (1ב) לענין דוח נפרד לפי סעיף 14(ב) – מועד ההנחה על שולחן הכנסת או מועד הפרסום לפי סעיף 14(ב)(2), לפי המוקדם;
- (ג) לענין דוח שיש להגישו בהתאם להוראות כל דין אחר – המועד להגשת הדוח, ואם נקבע מועד לפרסומו – המועד לפרסומו;
- (2) המפרסם דו"ח או חוות דעת או חלק מהם או מתכנס בניגוד להוראות סעיף 17;
- (3) המפרסם ללא נטילת רשות מטעם המבקר ממציא בקורת של המבקר.
- (ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לפטור אדם מאחריות פלילית על-פי כל דין אחר.
29. נבצר מהמבקר, דרך ארעי, למלא תפקידיו, תמנה הועדה ממלא מקום למבקר לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים; הועדה רשאית להאריך את המינוי לתקופות נוספות, ובלבד שסך כל תקופות כהונתו של ממלא מקום המבקר לא יעלה על ששה חדשים; נבצר מהמבקר למלא תפקידיו במשך תקופה של ששה חדשים רצופים, יראו אותו כאילו התפטר.
30. (א) דו"חות, חוות דעת או כל מסמך אחר שהוציא או הכין המבקר במילוי תפקידיו לא יישמשו ראיה בכל הליך משפטי או משמעתי.
- (ב) הודעה שנתקבלה אגב מילוי תפקידיו של המבקר לא תשמש ראיה בהליך משפטי או משמעתי, חוץ ממשפט פלילי בשל מסירת עדות בשבועה או בהן צדק, שהושגה מכוח הסמכויות האמורות בסעיף 26.
- פרק שביעי: בירור תלונות הציבור**
31. (בוטל).
32. (א) נציב תלונות הציבור ימלא את תפקידו באמצעות יחידה מיוחדת במשרד מבקר המדינה, שתיקרא "נציבות תלונות הציבור"; מנהל הנציבות יתמנה על ידי הועדה לפי הצעת נציב תלונות הציבור ויהיה אחראי לפניו במישרין. על מינוי מנהל הנציבות לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959.
- (ב) משנתפנתה משרתו של מנהל הנציבות, או משנבצר ממנו למלא תפקידו מסיבה כלשהי, רשאי נציב תלונות הציבור להטיל את מילוי התפקיד על אדם אחר לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.
33. כל אדם רשאי להגיש תלונה אל נציב תלונות הציבור.
34. תלונה שהוגשה בכתב ותלונה שהוגשה בעל פה ונרשמה מפי המתלונן תיחתם בידי המתלונן ויצויינו בה שם המתלונן ומענו.
35. תלונה של אסיר כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946, תוגש במעטפה סגורה, ונציב בתי הסוהר, או מי שהוא הסמיך לכך, יעבירנה – בלי שיפתחנה – אל נציב תלונות הציבור.
36. תלונה ניתנת להגשה על אחד מאלה:
- (1) גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1) עד (6) לסעיף 9;
- (2) אחד הגופים האמורים בפסקאות (7) ו-(8) לסעיף 9, במידה שהועדה או נציב תלונות הציבור החליטו שפרק זה יחול לגביה והודעה על כך נתפרסמה ברשומות;
- (3) עובד, נושא משרה או ממלא תפקיד בגוף כאמור בפסקאות (1) ו-(2) לסעיף זה.
37. נושא לתלונה יכול שיהיה –

(תיקון מס' 43)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

ממלא מקום המבקר
(תיקון מס' 14)
תשמ"ח-1988

חומר שאינו ראיה
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971
(תיקון מס' 14)
תשמ"ח-1988

היחידה לבירור
תלונות
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971
(תיקון מס' 7)
תשל"ד-1974
(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975

תלונה של מי
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

דרך הגשת התלונה
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

תלונה של אסיר
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

תלונה על מי
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

(תיקון מס' 7)
תשל"ד-1974

תלונה על מה
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

- (1) מעשה הפוגע במישרין במתלונן עצמו, או המונע ממנו במישרין טובת הנאה, או מעשה הפוגע במישרין באדם אחר או המונע ממנו במישרין טובת הנאה והמתלונן קיבל, להנחת דעתו של נציב תלונות הציבור, את הסכמתו של אותו אדם להגיש תלונה בענינו, או
- (2) כשהמתלונן הוא חבר הכנסת – אף מעשה הפוגע במישרין בזולת או המונע ממנו במישרין טובת הנאה,
- והמעשה הוא בניגוד לחוק או ללא סמכות חוקית או בניגוד למינהל תקין, או שיש בו משום נוקשות יתירה או אי-צדק בולט; לענין זה, "מעשה" – לרבות מחדל ופיגור בעשיה.
- 38. בתלונות אלה לא יהיה בירור:**
- (1) תלונות על נשיא המדינה;
- (2) תלונות על הכנסת, על ועדה מועדות הכנסת או על חבר הכנסת בשל מעשה שעשה במילוי תפקידו כחבר הכנסת או למען מילוי תפקידו זה;
- (3) תלונה על הממשלה, על ועדת שרים או על שר בפעולתו כחבר הממשלה, למעט פעולתו כממונה על משרד או על תחום פעולה;
- (3א) תלונה על נגיד בנק ישראל, למעט על פעולתו כממונה על הבנק;
- (4) תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית;
- (5) תלונה בענין התלוי ועומד בבית משפט או בבית דין או שבית משפט או בית דין הכריע בו לגופו;
- (6) תלונה של המשרת בשירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, או המשרת שירות מילואים לפי חוק שירות המילואים, התשס"ח-2008, הנוגעת לסדרי השירות, לתנאי השירות או למשמעת;
- (7) תלונה של שוטר או של סוהר הנוגעת לסדרי השירות ולתנאי השירות או למשמעת במשטרת ישראל או בשירות בתי הסוהר;
- (8) תלונה של עובד המדינה, או של עובד בגוף כאמור בסעיף 36, בענין הנוגע לשירותו כעובד, אולם יהיה בירור על מעשה החורג מהוראות חוק, תקנות, תקנון שירות המדינה, הסכם קיבוצי, או מהסדרים כלליים שנקבעו מטעם נציב שירות המדינה, ולגבי גוף כאמור בסעיף 36 – מהסדרים כלליים דומים;
- (9) תלונה של אדם בענינם של המנויים בפסקאות (6), (7) ו-(8), הנוגעת לאמור באותן פסקאות, לפי הענין.
- 39. ואלה תלונות שלא יהיה בהן בירור, אלא אם מצא נציב תלונות הציבור שיש סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורן:**
- (1) תלונה בענין שניתנה בו החלטה שעליה אפשר, או היה אפשר, להגיש על פי דין השגה, ערר או ערעור, והוא אינו מסוג הענינים שסעיף 38(5) דן בהם;
- (2) תלונה שהוגשה לאחר שעברה שנה מיום המעשה שעליו נסבה התלונה או מהיום שהמעשה נודע למתלונן, לפי המאוחר יותר.
- 40. (א) משהוגשה תלונה, יפתח נציב תלונות הציבור בבירורה, זולת אם ראה שאינה ממלאה אחרי סעיף 34, או שאינה בגדר סעיפים 36 או 37, או שאין לברר אותה מאחת הסיבות המנויות בסעיפים 38 ו-39, או שהיא קנטרנית או טרדנית, או אם סבר שהוא אינו הגוף המתאים לבירור הענין.**
- (ב) במקרים האמורים בסעיף קטן (א) יודיע נציב תלונות הציבור למתלונן בכתב, שלא יברר את התלונה, ויציין את הנימוקים לכך.
- 41. (א) נציב תלונות הציבור רשאי לברר את התלונה בכל דרך שיראה, ואינו קשור להוראות שבסדר דין או בדיני ראיות.**
- (ב) נציב תלונות הציבור יביא את התלונה לידיעת מי שהתלונה עליו, ואם היה עובד

(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

תלונות שאין לברר
אותן
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

(תיקון מס' 27)
תשנ"ה-1995
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(תיקון מס' 42)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 10)
תש"ס-1980

(תיקון מס' 10)
תש"ס-1980

(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

תלונות שבירורן
מצריך סיבה מיוחדת
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

פתיחת הבירור
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

דרכי הבירור
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

כאמור בסעיף 36(3) – גם לידיעת הממונה עליו (להלן – הממונה), ויתן להם הזדמנות נאותה להשיב עליה; נציב תלונות הציבור רשאי לדרוש ממי שהתלונה עליו להשיב על התלונה תוך התקופה שיקבע בדרישתו.

(ג) נציב תלונות הציבור רשאי לשמוע את המתלונן, את מי שהמתלונן פנה בענינו כאמור בסעיף 37(1), את מי שהתלונה עליו וכל אדם אחר אם ראה תועלת בדבר.

(תיקון מס' 38)
תשס"ז-2007

(ד) לצורך הבירור רשאי נציב תלונות הציבור לדרוש מכל אדם או גוף לתת לו, תוך תקופה שיקבע בדרישה ובאופן שיקבע, כל ידיעה ומסמך העשויים, לדעת נציב תלונות הציבור, לעזור בבירור התלונה; מי שנדרש למסור ידיעה או מסמך כאמור יהיה חייב למלא את הדרישה; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 55 עד 57 לפקודת העדות.

42. נציב תלונות הציבור רשאי להפסיק את בירור התלונה, אם נוכח שנתקיימה אחת העילות המצדיקות שלא לפתוח בבירור, או שענין התלונה בא על תיקונו או שהמתלונן ביטל את תלונתו; במקרה זה יודיע בכתב למתלונן, למי שהתלונה עליו ולממונה, שהפסיק את הבירור, ויציין את הנימוקים לכך.

הפסקת הבירור
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

43. (א) מצא נציב תלונות הציבור שהתלונה היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, למי שהתלונה עליו, ואם ראה לעשות כן – גם לממונה, ויציין את נימוקיו; נציב תלונות הציבור רשאי לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו ורשאי הוא להצביע בפני מי שהתלונה עליו ובפני הממונה על הצורך בתיקון ליקוי שהעלה הבירור ועל הדרך והמועד לתיקונו.

תוצאות הבירור
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971
(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975

(ב) מי שהתלונה עליו או הממונה יודיע לנציב תלונות הציבור, תוך המועד האמור בסעיף קטן (א), על הצעדים שנקטו; לא עשה כן, או שההודעה אינה מניחה את דעתו של נציב תלונות הציבור, רשאי הוא להביא את הענין לידיעת השר הנוגע בדבר או הועדה.

(תיקון מס' 8)
תשל"ה-1975

(ג) מצא נציב תלונות הציבור שהתלונה לא היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, למי שהתלונה עליו, ואם ראה לעשות כן – גם לממונה, ויציין את נימוקיו; ורשאי הוא לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו.

(ד) העלה בירור התלונה חשש שנעברה עבירה פלילית, יביא נציב תלונות הציבור את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; ורשאי הוא לעשות כן אם העלה בירור התלונה חשש שנעברה עבירה משמעתית על פי כל דין. היועץ המשפטי לממשלה יודיע לנציב ולועדה, בתוך שישה חודשים מיום שהועבר אליו הענין, על דרך טיפולו בנושא.

(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001

44. (א) הודעה של נציב תלונות הציבור לפי סעיף 43(א) או (ג) לא תכלול ולא תגלה חומר או ידיעה אשר לדעת ראש הממשלה או שר הבטחון הם ענין לבטחון המדינה, או אשר לדעת ראש הממשלה או שר החוץ הם ענין ליחסי החוץ או לקשרי המסחר הבין-לאומיים של המדינה.

סייגים להודעה
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

(ב) ראה נציב תלונות הציבור כי הודעתו עלולה לכלול או לגלות חומר או ידיעה כאמור בסעיף קטן (א) ולא הביעו השרים את דעתם כאמור שם, יבקש נציב תלונות הציבור את דעת ראש הממשלה, שר הבטחון או שר החוץ, לפי הענין, לפני שיתן את הודעתו.

(ג) נציב תלונות הציבור יהיה פטור מלציין את ממצאיו או נימוקיו –

- (1) כשהתלונה היתה בענין מינוי למשרה פלונית או הטלת תפקיד פלוני;
- (2) כשהחומר או הראיה עלולים לדעתו לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת המתלונן;
- (3) כשיש לדעתו בגילוי החומר או הראיה משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.

45. (א) החלטותיו של נציב תלונות הציבור בענין תלונה –

- (1) אין בהם כדי להעניק למתלונן או לאדם אחר זכות או סעד בבית משפט או בבית דין שלא היה להם לפני כן;
- (2) אין בהם כדי למנוע מהמתלונן או מאדם אחר להשתמש בזכות או לבקש סעד שהוא זכאי להם, אולם אם נקבע לכך מועד בחקיקה, לא יוארך המועד על ידי הגשת התלונה או בירורה.

זכויות וטעדים
(תיקון מס' 5)
תשל"א-1971

(ב) שום בית משפט לא ייזקק לבקשת סעד נגד החלטותיו וממצאיו של נציב תלונות הציבור בענין תלונה.

45א. על אף האמור בסעיף 38(8) –

תלונה של עובד הציבור שחשף מעשי שחיתות, הפרות חיקוק או פגיעה במינהל תקין (תיקון מס' 11) תשמ"א-1981 (תיקון מס' 15) תש"ן-1990 (תיקון מס' 48) תשע"ה-2014

(1) תלונה של עובד כאמור בסעיף 36(3), למעט שוטר, סוהר וחייל (להלן בפרק זה – העובד), על מעשה כאמור בסעיף 37 שעשה מי שממונה עליו בתגובה על כך שהוא הודיע בתום לב ועל פי נהלים תקינים על מעשי שחיתות, הפרה חמורה של חיקוק או פגיעה חמורה במינהל תקין שבוצעו בגוף שבו הוא עובד או על כך שסייע לאחר להודיע כאמור – תבורר לפי הוראות פרק זה, בכפוף לסעיפים 45ב עד 45ה;

(תיקון מס' 48) תשע"ה-2014

(2) תלונה של עובד, שהוא מבקר פנימי בגוף כאמור בסעיף 36(1) או (2), למעט שוטר, סוהר וחייל, על העברתו מתפקידו או על מעשה החורג מהוראות חוק, תקנות, תקנון שירות המדינה, הסכם קיבוצי, או מהסדרים כלליים שנקבעו מטעם נציב שירות המדינה, או מהסדרים כלליים דומים, הפוגע במישרין במתלונן עצמו או המונע ממנו במישרין טובת הנאה, שעשה מי שממונה עליו בתגובה על פעולותיו במילוי תפקידו כמבקר פנימי – תבורר לפי הוראות פרק זה, בכפוף לסעיפים 45ג עד 45ה.

(תיקון מס' 15) תש"ן-1990

45ב. מצא נציב תלונות הציבור שיש סיבה המצדיקה זאת, רשאי הוא לברר תלונה כאמור בסעיף 45א(1), אף אם העובד הודיע על מעשים כאמור באותו סעיף שלא על פי נהלים תקינים.

תלונה שבירורה מצריך סיבה מיוחדת (תיקון מס' 11) תשמ"א-1981 (תיקון מס' 15) תש"ן-1990 (תיקון מס' 48) תשע"ה-2014

45ג. (א) נציב תלונות הציבור רשאי ליתן כל צו שימצא לנכון ולצורך, לרבות צו זמני, כדי להגן על זכויות העובד, בשים לב לתפקודו הראוי של הגוף שבו הוא עובד.

סעדים (תיקון מס' 11) תשמ"א-1981

(ב) היתה התלונה על כך שהעובד פוטר, רשאי נציב תלונות הציבור לצוות על ביטול הפיטורים או על מתן פיצויים מיוחדים לעובד, בכסף או בזכויות.

(ג) נציב תלונות הציבור רשאי לצוות על העברת העובד למשרה אחרת בשירות מעבידו.

(ד) צו לפי סעיף זה מחייב את מי שממונה על העובד ואת העובד עצמו, והמפר אותו עובר עבירת משמעת; ואולם אין באחריותם של אלה, בשל עבירת משמעת, כדי לגרוע מאחריותם הפלילית בשל הפרת אותו צו.

(תיקון מס' 19) תשמ"ד-1993

45ד. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לבקש שהנציב יעיין מחדש בהחלטה שניתנה לפי סעיף 45ג. היתה התלונה של עובד המדינה, רשאי לבקש כך גם נציב שירות המדינה; היתה התלונה של מי שאינו עובד המדינה, רשאי לבקש כך גם העומד בראש הגוף המבוקר.

עיון מחדש (תיקון מס' 11) תשמ"א-1981 (תיקון מס' 15) תש"ן-1990

45ה. הגשת תלונה כאמור בסעיפים 45א או 45ב שלא בתום לב או מתוך קנטרנות, היא עבירת משמעת.

הגשת תלונה שלא בתום לב (תיקון מס' 11) תשמ"א-1981

45ו. גוף כאמור בסעיף 36(1) או (2), למעט משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וצבא ההגנה לישראל, יפרסם במקום העבודה, במקום בולט, את עיקרי הוראות סעיפים 45א עד 45ה, בנוסח שיקבע נציב תלונות הציבור.

פרסום הוראות (תיקון מס' 33) תשמ"א-2001

46. (א) נציב תלונות הציבור יכין בראשית כל שנה, דין וחשבון על פעולותיו בשנה שקדמה לה שיכיל סקירה כללית ותיאור הטיפול במבחר של תלונות; דין וחשבון כאמור יונח על שולחן הכנסת.

דין וחשבון (תיקון מס' 5) תשל"א-1971 (תיקון מס' 33) תשמ"א-2001 (תיקון מס' 43) תשס"ח-2008

- (ב) נציב תלונות הציבור רשאי להגיש לכנסת דין וחשבון מיוחד קודם להגשת הדין וחשבון השנתי; דין וחשבון כאמור יונח על שולחן הכנסת. (תיקון מס' 43 תשס"ח-2008)
- (ג) הונח דין וחשבון על שולחן הכנסת, תדון בו הועדה ותגיש לכנסת את סיכומיה והצעותיה לאישור ויחולו, לענין זה הוראות סעיף 18א, בשינויים המחוייבים. (תיקון מס' 7 תשל"ד-1974 (תיקון מס' 33 תשס"א-2001)
- (ד) דין וחשבון לפי סעיף זה לא יפורסם לפני הנחתו על שולחן הכנסת.
- (ה) הוראות סעיף 44 יחולו בשינויים המחוייבים גם על דין וחשבון לפי סעיף זה.
47. (א) סעיפים 22, 23, 26, 28 ו-30 יחולו בשינויים המחוייבים גם לענין פרק זה. תחולת הוראות (תיקון מס' 5 תשל"א-1971 (תיקון מס' 8 תשל"ה-1975)
- (ב) אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכותו של מבקר המדינה להיעזר בפעולותיו האחרות בחומר שהגיע לידיו בקשר לתלונות, בין שבירר ובין שלא בירר אותו.
48. הוראת כל דין שלפיה ימונה, בגוף מבוקר, אדם שתפקידו לברר תלונות על אותו הגוף אין בה כדי לגרוע מסמכויותיו וממעמדו של נציב תלונות הציבור על פי חוק זה. עדיפות סמכויות ומעמד (תיקון מס' 24 תשנ"ה-1995)

פנחס רוזן
שר המשפטים

כ"ה באדר תשי"ח (17 במרס 1958)

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)